

Nakladatelství Oeconomica, 2002. 206 s.

Současné informační procesy a postupy jsou charakterizovány hlubokou proměnou všech participujících komponentů: dochází k dramatickému vývoji informačních a komunikačních technologií, síťových služeb, zvláště pak internetu a www, elektronického publikování, k zásadní proměně fenoménu dokument, který nyní stále častěji představuje informační zdroj, jehož struktura může být výrazným způsobem a snadno ovlivněna prostřednictvím hypertextu a multimediální technologie. Změny se promítají i do základních knihovnických procesů: doplňování, zpracování, zpřístupnění a uchovávání informačních zdrojů.

Předkládaný učební text reflektuje tyto zásadní proměny v celé šíři a poskytuje studentům informačních oborů a znalostního inženýrství VŠE potřebnou sumu vstupních informací seznamující posluchače a ostatní zájemce se základní problematikou v daných oblastech.

Obsah učebního textu je strukturován do čtyř informačních bloků, jednotlivé bloky jsou rozčleněny do 14 kapitol.

V prvním bloku je zájemce seznámen se základními obecnými předpoklady zpracování informačních zdrojů v současném informačním prostředí: je charakterizována informační společnost včetně vymezení jejích jednotlivých sektorů a prvků, zkoumá se knižní produkce z hlediska objemu vydávaných publikací, rozptyl a stárnutí informací. Následuje úvod do teorie informace a komunikačního procesu, jsou definovány základní pojmy jako data, informace, znalosti.

Ve druhém informačním bloku je čtenář seznámen s typologií dokumentů, včetně alternativních definic jednotlivých informačních zdrojů. Na typologii dokumentů navazuje charakteristika akvizičního procesu, struktury a funkce informačního fondu.

Tématem dalšího obsahového bloku je informační analýza dokumentů a metody zpřístupnění informačních zdrojů pomocí identifikačních a věcných údajů. Jsou definovány prvky a struktura bibliografického a katalogizačního záznamu, struktura Mezinárodního standardního číslování, jednotlivé výměnné a metadatové formáty. Specifická pozornost je věnována věcným selekčním jazykům na bázi přirozeného jazyka (předmětovým heslům a tezaurům) i klasifikačním systémům a metodám věcného zpřístupnění informačních zdrojů: referování, indexaci a klasifikaci.

Poslední část učebního textu se zabývá charakteristikou značkovacích jazyků, nástroji adresování, transformace a odkazování v XML dokumentech, jsou zmíněny příklady virtuálních knihovnických katalogů a distribuovaných systémů metainformací a plných textů.

Předkládaný učební text představuje výstižný úvod do problematiky informačních technologií a informačních procesů, rozhodně užitečný pro studující daných oborů nejenom na VŠE. Jeho hodnotu poněkud snižuje skutečnost, že se v některých oblastech omezuje na poznatky z druhé poloviny 90. let, např. v oblasti selekčních jazyků a vyhledávacích služeb, kde postrádáme alespoň zmínku o současných postupech, metodách a integrovaných nástrojích věcného zpřístupnění informačních zdrojů.